

نقش دولت افغانستان در مدیریت کوچ نشینی و منازعات میان کوچی ها - ده نشینان

داکتر انتونیو جیستوزی

دلو ۱۳۹۷

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

مقاله تحلیلی

نقش دولت افغانستان در مدیریت کوچ نشینی و منازعات میان کوچی‌ها - ده نشینان

داکتر انتونیو جیستوزی

دلو ۱۳۹۷

نظریاتی که در این مقاله ابراز گردیده مربوط به نویسنده بوده و منعکس کننده نظریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان و اتحادیه اروپا نمیباشد.

شماره استاندارد بین المللی کتاب

۹۷۸-۹۹۳۶-۶۴۱-۲۴-۲

مترجم:

فریدون شارق

کد نشریه:

1822D

© ۱۳۹۷ واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

این نشریه میتواند فقط برای اهداف غیر تجارتي و در صورت یادآوری نویسنده و منبع نقل و قول استناد و یا تکثیر گردد. نظریات ذکر شده در این نشریه مربوط به نویسنده میشود و انعکاس دهنده نظریات AREU نمیباشد. تمام حقوق ناشر محفوظ است. هرگاه این نشریه چاپ مجدد، ذخیره و یا به صورت برقی به دسترس گذاشته میشود، باید خط ارتباطی به سایت انترنتی (www.areu.org.af) AREU در آن چاپ و یا روی صفحه انترنتی گذاشته شود. برای هر گونه استفاده که در بالا مشخص نگردیده است، باید اجازه قبلی به صورت تحریری از شرکت ناشر، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان با ارسال ایمیل به areu@areu.org.af یا با تماس گرفتن با ۱۵ ۳۴ ۲۲۱ ۲۰ (۰) ۹۳+ اخذ گردد.

در باره واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان یک نهاد مستقل تحقیقاتی مستقر در کابل می باشد که در سال ۲۰۰۲ با همکاری جامعه بین المللی در افغانستان تاسیس گردید. هدف این نهاد تحقیقاتی انجام و عرضه تحقیقات با کیفیت عالی، مبنی بر شواهد، مرتبط با پالیسی و انتشار نتایج حاصله آنها و همچنان ترویج فرهنگ پژوهش و مطالعه می باشد. طبق گزارش دانشگاه پنسیلوانیا، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان منحیث یک نهاد پژوهشی دارای جایگاه عالی در افغانستان بوده و در بین نهاد های پژوهشی در آسیای میانه در رده پنجم قرار دارد. این نهاد با پالیسی سازان، جامعه مدنی، محققان و محصلین به منظور تحقق اهداف خویش ارتباط برقرار می نماید تا استفاده از نشرات مبنی بر شواهد و کتابخانه این واحد ترویج یافته، ظرفیت تحقیقی آنها تقویت شود و فرصت ها برای بازتاب اندیشه ها، مناظره ها و تحلیل ها ایجاد گردد. واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان توسط هیأت مدیره اداره می شود که متشکل از نمایندگان ادارات تمویل کننده، سفارتخانه ها، سازمان ملل متحد و دیگر سازمان های چندجانبه، جامعه مدنی و کارشناسان مستقل می باشد.

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان برنده جایزه بهترین نهاد تحقیقاتی بین المللی سال ۲۰۱۸ مجله پراسپکت بریتانیا (Prospect Magazine) گردیده است.

تمویل کننده اساسی:

نهاد انکشافی بین المللی سویدن (Swedish International Development Cooperation Agency (SIDA)

تمویل کنندگان برنامه ها:

پروژه های مشخص واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در سال ۲۰۱۸ توسط نهاد های بین المللی ذیل تمویل گردیده است:

European Union (EU), Global Challenges Research Fund (GCRF), United States Institute of Peace (USIP), Norwegian Institute of International Affairs (NUPI), Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), Overseas Development Institute (ODI-UK), Institute of Development Studies (IDS) and Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC), School of Oriental and African Studies (SOAS) and British Council (BC).

همچنان این اداره عضویت شبکه های جهانی ذیل را دارا میباشد:

RESOLVE Network, Global Challenges Research Fund (GCRF), Secure Livelihoods Research Consortium (SLRC), A Conflict Sensitive Unpacking of The EU Comprehensive Approach to Conflict and Crisis Mechanism (EUNPACK), ADB-Asian Think Tanks Network (ATTN) and The Regional Environmental Centre for Central Asia (CAREC).

در باره نویسنده

داکتر انتونیو جیستوزی تحقیقات گسترده ای در زمینه های مختلف و خاصا درباره افغانستان انجام داده است. وی برای واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، تحقیقات ذیل را به رشته تحریر درآورده است: (۱) سی سال منازعه ۲۰۱۲. (۲) انحصار کلی انعطاف پذیر: وضعیت اقتصادی - سیاسی شامل افغانستان ۲۰۰۱ و بعد از آن ۲۰۱۲. (۳) اردوی ملی افغانستان: چالش های پایداری فراتر از مسائل مالی ۲۰۱۴. (۴) سیاسی سازی لیسسه های افغانستان ۲۰۱۵. (۵) رسیدن به نقطه غلیان: فعالیت گرایی لیسسه ها در افغانستان ۲۰۱۵. (۶) اردوی ملی افغان بعد از نیروهای کمک امنیتی بین المللی ۲۰۱۶. داکتر جیستوزی دوکتورای خویش را در پوهنتون اقتصاد لندن در رشته روابط بین الملل و لیسانس خود را در رشته تاریخ معاصر از پوهنتون بولنیا به دست آورده است.

پیشگفتار

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان افتخار دارد که مقاله تحقیقی جدیدی را تحت نام «نقش دولت افغانستان در مدیریت کوچ نشینی و منازعات میان کوچی‌ها - ده نشینان» ارایه می‌دارد. مباحث و یافته‌های این مقاله مبتنی بر شواهد بوده که توسط داکتر انتونیو جیستوزی محقق این اداره و به همکاری سخاوتمندانه مالی اتحادیه اروپا در افغانستان انجام یافته است. این مقاله بخشی از یک پروژه کلان این اداره تحت نام «تلاش تحقیقی سه جانبه در زمینه‌های اساسی مدیریت منابع طبیعی» می‌باشد که از طرف اتحادیه اروپا تمویل گردیده است.

در بخش‌های قبلی این پژوهش، روی شناسایی نوعیت منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان تحقیق صورت گرفته و شرایط محلاتی که در آن این چنین منازعات اتفاق می‌افتد، مورد تحلیل قرار گرفته است؛ اما این مقاله که بخشی از رکن سوم پروژه پژوهشی مدیریت منابع طبیعی است، جوانب تاریخی موضوع را مورد بحث قرار داده و روی نقش دولت افغانستان در امر مدیریت منازعات متذکره، تمرکز می‌نماید.

از آنجایی که منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان در جریان سال‌های متمادی در سراسر کشور بصورت گسترده اتفاق افتاده است، مقاله کنونی نقش دولت را قبل از آغاز جنگ‌های ۱۹۷۸ میلادی که تا هنوز هم ادامه دارد، بطور مفصل مورد بحث قرار می‌دهد. علاوه بر این، این مقاله روی نقش امروزی دولت در خصوص مدیریت منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان و همچنان این که، این نقش چگونه می‌تواند در آینده تحول نماید، متمرکز است. مقاله حاضر قبل از بحث همه‌جانبه پیرامون نقش دولت در خصوص حل اختلافات و منازعات، بطور خلاصه قوانین و گفتمان‌هایی را که در محور این موضوع می‌چرخند، بررسی می‌نماید.

ما در واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان معتقد هستیم که از طریق تحقیق مبتنی بر شواهد و گفتمان‌های آزاد همراه با ادارات و نهادهای کلیدی و ذیدخل پالیسی‌ساز در سطح ملی، می‌توانیم فرهنگ مطالعه و پژوهش‌های علمی را توسعه داده، مشکلات را ریشه‌یابی نموده و سفارشات مشخصی را برای رسیدگی به مشکلاتی که از سال‌های متمادی بدین سو وجود داشته اند، ارایه نماییم.

امیدوار هستیم این مقاله بعنوان یک منبع مفید مورد استفاده قرار گرفته و به پالیسی‌سازان کمک نماید تا براساس سفارشات که در اخیر این مقاله ارایه گردیده، به حل و فصل مسایل و چالش‌های کنونی بپردازند.

با احترام

داکتر اورخالا نعمت

رئیس واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

فهرست مطالب

أ	در باره واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
ب	در باره نویسنده
ج	پیشگفتار
ه	مقدمه
و	نقش دولت در مسیر تاریخ
۱	نقش امروزی دولت افغانستان
1	ساختارها و قوانین
3	نقش دولت بعنوان حکم
۶	نقش احتمالی دولت در آینده
6	سفارشات

جدول

جدول: بررسی نقش میانجی‌گری و منابع حمایتی در مدیریت منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان - یافته‌هایی از جریان مصاحبه‌های این پروژه (به فیصدی).....

مقدمه

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در دسامبر ۲۰۱۶ میلادی، پروژه تحقیقاتی را پیرامون مدیریت منابع طبیعی در افغانستان راه اندازی نمود. پروژه متذکره توسط اتحادیه اروپا تمویل گردیده و دارای سه رکن است که یکی از ارکان آن روی موضوع منازعه میان کوچی‌ها و ده نشینان بحث می‌نماید. این پروژه پژوهشی در جریان سه سال و در چندین مرحله انجام می‌یابد. مقاله کنونی برآیند مرحله دوم این تحقیق بوده که هشت مطالعه موضوعی را پیرامون منازعه میان کوچی‌ها و ده نشینان (که در مرحله اول تحقیق انجام یافته اند) پی‌گیری می‌نماید. علاوه براین، این مقاله یافته‌هایی را از مصاحبه با مسوولین حکومتی، بزرگان محلی و سایر اشخاصی که در ولایات کابل، بامیان، خوست، غزنی، فراه، لوگر و میدان وردک ناظر این چنین منازعات بوده اند، دربر می‌گیرد. مقاله حاضر، همچنان یافته‌های مرحله اول و دوم پروژه متذکره را منعکس ساخته و پیرامون نقش دولت افغانستان در خصوص مدیریت منازعات میان طرف‌های درگیر، بحث می‌نماید.

مقاله کنونی بر نقش دولت افغانستان قبل از وقوع جنگ‌های ۱۹۷۸ میلادی که تا هنوز هم ادامه یافته است، متمرکز است؛ اما بیشتر روی نقش امروزی دولت در مدیریت منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان و همچنان این‌که، این نقش چگونه می‌تواند در آینده متحول شود، می‌پردازد. بنابراین، قبل از بحث مفصل روی نقش دولت در حل اختلافات و منازعات، ابتدا بطور خلاصه بر ساختارها و چارچوب‌های حقوقی مربوطه نظر می‌اندازیم.

تداوم جنگ در افغانستان بر توانمندی دولت در حل منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان تأثیر گذاشته و حتی می‌تواند منجر به تشدید منازعات متذکره گردد. به نوبه خود عدم مدیریت و توانمندی لازم برای مدیریت منازعات محلی، باعث می‌شود تا تنش‌ها و اختلافات شدت یافته و مشروعیت دولت تضعیف گردد. بنا، دولت افغانستان نباید در مدیریت این تنش‌ها و اختلافات، اغماض و کوتاهی نماید.

در جریان این پژوهش، در هشت ساحه ۴۶ مصاحبه موضوعی (در ساحاتی که منازعه میان کوچی‌ها و ده نشینان رخ داده است)، ۱۵ مصاحبه با بزرگان کوچی و جوامع محلی و ۴ مصاحبه با آئعه از اعضای مجلس نماینده‌گان (پارلمان) که با جوامع و محلات متأثر از این منازعات در ارتباط بوده اند، انجام شده است. همچنان، به تعداد ۶ تن از کسانی که بعنوان میانجی در حل و فصل منازعات دخیل و یا همکار بوده اند، نیز مصاحبه شده است. ۱۴ مصاحبه‌کننده دیگر را مسوولین حکومتی تشکیل داده است. به اینصورت، تا اواسط ماه جون ۲۰۱۸ میلادی، ۸۵ مصاحبه برای تکمیل این پژوهش انجام یافته است. ۱.

۱ برای اطلاعات بیشتر درمورد روش تحقیق این پروژه، به گزارش "خلاصه ای در مورد منازعه کوچی - ده نشین در افغانستان" مراجعه نمایید (کابل: واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، اسد ۱۳۹۶). اطلاعات کامل پیرامون روش تحقیق و تفصیل روند مصاحبه‌ها در آخرین مقاله این پروژه پژوهشی که در ۲۰۱۹ میلادی نشر می‌گردد، ارایه خواهد شد.

نقش دولت در مسیر تاریخ

قبل از آغاز جنگ‌های ۱۹۷۸ میلادی که تا هنوز هم ادامه یافته است، گروهی از مردم کوچی بطور فصلی، در سرتاسر افغانستان و حتی به آن طرف از مرز به پاکستان (به جز از دوره‌های طولانی مدتی که مرز مشترک میان افغانستان و پاکستان مسدود می‌گردید) نقل مکان می‌کردند.^۲ در قانون اساسی ۱۹۸۷ و ۱۹۹۰ میلادی، علفچرها تنها بعنوان زمین‌های دولتی تعریف شده بودند؛ اما پس از مدتی، هردو قانون ملغی گردید. قوانین ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ میلادی، علفچرها را بعنوان ملکیت عامه تعریف نموده‌اند. در رابطه به این سال‌ها نوستالژی مخصوصاً در میان کوچی‌ها (نه تنها در میان این گروه) و در رابطه به این که حکومت در آن زمان بطور موثر و قوی تنش‌ها و منازعات‌شان را مدیریت می‌کرد، وجود دارد.^۳

با این حال، نقشی را که دولت افغانستان در مدیریت کوچ نشینی قبل از ۱۹۷۸ میلادی ایفا کرده، تا اندازه‌ای بحث برانگیز است. دولت افغانستان یک چارچوب قانونی را همراه با قانون علفچر به تصویب رسانید که رؤسای سکتور زمینداری در سطح ولایات و مدیران سکتور متذکره در سطح محلات مسوولیت داشتند تا از انفاذ آن نظارت نمایند و به نوبه خود به وزارت زراعت، آبیاری و مالداري پاسخگو باشند.^۴ ولی در حال حاضر، انتقادات گسترده‌ی درمورد این قانون وجود دارد زیرا در قانون متذکره علفچرهای روستایی بشکل پیچیده و مبهم تعریف شده است که حتی برخی از مسوولین حکومتی نیز بر این موضوع اذعان کرده‌اند.^۵

هرگاه آنان علفچرهای روستایی و علفچرهای عامه را بطور دقیق تعریف می‌کردند، ما امروز شاهد حداقل نیمی از منازعات می‌بودیم و حل و فصل منازعات نیز آسانتر می‌گردید.^۶

در قانون علفچر دو نوع مختلف از علفچرها تعریف شده است: علفچرهای عامه و علفچرهای خصوصی، که مورد دوم آن بیشتر برای استفاده انحصاری جوامع نزدیک به آن، اختصاص یافته است. علفچرهای خصوصی در قانون علفچر این طور تعریف گردیده است: «شخصی با صدای بلند در دورترین خانه یا زمین‌های قریه بایستد و فریاد بزند تا هر آن جایی که صدای آن شخص برسد، زمین یا علفچر خاص یا خصوصی است.»^۷ ولی، علفچرهای عامه عمدتاً بعنوان ساحه‌ای تعریف گردیده است که می‌تواند برای هرکسی که مواشی داشته باشد (و مواشی او نیازمند تغذیه باشد)، قابل دسترس باشد (به استثنای علفچرهایی که براساس شیوه‌های عنعنوی و یا هم فرامین سلطنتی برای جوامع خاص کوچی‌نشین اختصاص داده شده باشد که این موضوع بیشتر به سال‌های قبل و حتی به اواخر قرن نوزدهم، برمی‌گردد). پس از آغاز جنگ‌ها در ۱۹۷۸ میلادی که سبب دگرگونی‌های اجتماعی، سیاسی و دموگرافیکی (جمعیتی) در افغانستان گردید، صحت و درستی این شیوه‌های عنعنوی و فرامین سلطنتی بطور گسترده‌ی مورد پرسش قرار گرفته است.

باآنکه مسوولین حکومتی سیستمی را که قبل از ۱۹۷۸ میلادی وجود داشت، بطور آشکار مورد پرسش قرار نمی‌دهند، ولی به نظر می‌رسد که ابهامات در قانون علفچر نیز یکی از عوامل عمده در ایجاد این منازعات و تنش‌ها بوده است. گرچه بعد از حکومت عبدالرحمن خان و قبل از آغاز جنگ در ۱۹۷۸ میلادی، منازعات خشونت‌آمیز میان کوچی‌ها و ده نشینان نادر بوده است ولی بازهم یک سلسله اختلاف نظرها و جنجال‌ها به میان آمده است. قضایای تنش درمیان کوچی‌ها و ده نشینان بیشتر به پولیس، ولسوالان و والیان ولایات و بعضاً به محاکم نیز راجع می‌گردید؛ لیکن، توقع و انتظار [طرف‌های قضایا] از این که دولت بتواند به مشکل آنان رسیدگی نماید، کم بوده است. دولت افغانستان در بیشتر از موارد مشتاق بوده است تا از منازعات و اختلافات محلی دور بماند، مگر این که آن منازعات و اختلافات تشدید یافته و به خشونت مبدل گردیده باشند. ده نشینان خصوصاً هزاره‌ها به این باور اند که دولت افغانستان در بیشتری از موارد جانبدارانه عمل نموده و در طرفداری از کوچی‌ها قرار گرفته است و تنها گاهی اوقات شکایات آنان را به گونه جدی مورد توجه قرار داده است.^۸ این که، این موضوع در مسیر تاریخ افغانستان به چه اندازه اتفاق افتاده است، مشخص نیست؛ اما حکایت‌های متفاوتی وجود دارد که نشان می‌دهد دولت چگونه توانسته است تا در اکثر موارد از ده نشینان در برابر کوچی‌ها حمایت نماید.^۹ در حال حاضر

۲ درمورد تأثیر مسدود شدن مرز مشترک بالای [کوچ نشینی] به قسمت دوم نوشته از لويس دوپری تحت نام "پشتونستان" مراجعه نمایید، سلسله گزارش‌های از AUF.S، سلسله پنجم نشرات جنوب آسیا، شماره ۳ (۱۹۶۱).

۳ مصاحبه با ام. آی. بی [در این مقاله اسم تمام مصاحبه شوندگان بشکل اختصار آمده است]، کلان قوم، ولایت فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با اس. آی. ان، کوچی، ولایت فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با ان. ان. ان، قوم نورزی، ولایت فراه، باشنده بومی؛ مصاحبه با آی. بی، کلان قوم و کوچی، ولایت فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با ام. کا. بی، بزرگ کوچی، ولایت فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با مشاور رئیس عمومی ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها، اکتبر ۲۰۱۷ میلادی.

۴ مصاحبه با مشاور رئیس عمومی ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها، اکتبر ۲۰۱۷ میلادی.

۵ مصاحبه با کارمند ارشد ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت خوست، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با انجینیر فضل احمد نورزی، رئیس کوچی‌ها در ولایت فراه، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با زمردخان منگل، رئیس کمیته اقتصادی ولسی جرگه در کابل، ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها، مارچ ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با مشاور رئیس عمومی ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها، اکتبر ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با بارکزی مخلصیار، رئیس کوچی‌ها در ولایت کندز، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۶ مصاحبه با موسی بوبل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۷ رهنمود قانون ملکیت در افغانستان، کانور فولی، (NRC/UNHCR، ۲۰۰۵ میلادی).

۸ مصاحبه با یکی از اشخاص برجسته هزاره از ناور، ۸ می ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با بزرگ هزاره از ولایت بامیان، می ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با بزرگ هزاره از ولایت دایکندی، جون ۲۰۱۸ میلادی.

۹ بطور مثال به این نشریه‌ای از لويس دوپری مراجعه شود، «سبز و سیاه» از سلسله نشرات AUF.S، سلسله هفتم جنوب آسیا، شماره ۵، صفحه ۱۶، ۱۹۶۳ میلادی.

این چنین یک وضعیت تغییر کرده است. از ۱۹۸۰ میلادی بدینسو، برخی از ده نشینان خصوصاً هزاره‌ها بیشتر طالب دفاع از حقوق‌شان گردیدند که این امر خصوصاً در مناطق هزاره‌جات منجر به آغاز منازعات و تنش‌های خشونت‌آمیز گردید.

یکی دیگر از محدودیت‌های ضمنی در قانون علفچر ۱۹۷۱ میلادی این بوده است که محلات مسکونی در نهایت می‌توانستند به علفچرها گسترش پیدا نمایند. تناقض میان تعریف علفچرهای عامه بعنوان «زمین عامه» و فرامین سلطنتی که علفچرهای خاصی را برای گروهی از کوچی‌ها اختصاص داده بود، در نهایت مسوولین افغان را به چالش کشانده است.^{۱۰}

نشانه‌های کمی وجود دارد که نشان بدهد حکومت افغانستان نقش نسبتاً فعالتری را در مدیریت کوچ نشینی به حکومت قبل از ۱۹۷۸ میلادی اتخاذ کرده باشد. هیچ یک از مصاحبه‌شوندگان این پروژ، در رابطه به نقش مستقیم دولت [در مدیریت کوچ نشینی] چیزی را به خاطر نداشته اند و درمورد آن از کسی هم چیزی شنیده اند. اگرچه برخی از مصاحبه‌شوندگان در رابطه به نقش دولت در زمینه تنظیم جدول‌های زمانی برای کوچی‌ها اشاراتی داشته اند (طوری که کوچی‌ها بتوانند به مناطق جدید تنها پس از جمع‌آوری محصولات زراعتی توسط باشندگان محل، داخل شوند)^{۱۱} ولی سایر مصاحبه‌شوندگان این موضوع را رد کرده و اصرار کرده اند که جدول‌های زمانی در گذشته توسط خود کوچی‌ها تنظیم می‌گردید.^{۱۲} یکی از بزرگان قوم هزاره اظهار داشت که تنها برخی از اقوام کوچی (ضعیف‌ترین آنان) در رابطه به جدول‌های زمانی مذاکره می‌نمودند و به آن احترام می‌گذاشتند زیرا آن‌ها توانایی مقابله با باشندگان محل را نداشته اند.

۱۰ مصاحبه با بزرگ هزاره از ولسوالی ورس ولایت بامیان، می ۲۰۱۸ میلادی.

۱۱ مصاحبه با بزرگ کوچی از محل علاءالدین خیل، میدان وردک، می ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با ان.ان، قوم نورزی، ولایت فراه، باشنده بومی، جون ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با موسی پوپل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۱۲ مصاحبه با ای.جی، بزرگ کوچی اوسان خیل از میدان وردک، می ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با گروهی از بزرگان هزاره جات (دای میرداد، بهسود ۲)، کابل، می ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با بزرگ هزاره حاجی ایچ.ای، ولسوالی ورس ولایت بامیان، می ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با حاجی ار.ای، ولسوالی پنج‌آب ولایت بامیان، می ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با جی.ایچ، بزرگ هزاره از ولایت دایکندی، جون ۲۰۱۸ میلادی.

نقش امروزی دولت افغانستان

ساختارها و قوانین

ساختار کنونی در مقایسه با ساختاری که قبل از آغاز جنگ‌ها وجود داشت، متفاوت است؛ زیرا در ساختار کنونی، ریاست مشخصی برای کوچی‌ها وجود دارد که در ۲۰۰۶ میلادی تأسیس گردید و مسوولیت رسیدگی و بررسی پرونده‌های منازعات و تنش‌ها میان کوچی‌ها و ده‌نشینان را برعهده داشته و مسوول ارجاع این پرونده‌ها به والیان و سایر ریاست‌ها و وزارت‌خانه‌ها بوده است.

تا اوایل ۲۰۱۸ میلادی، تعداد مجموعی کارمندان این اداره به ۳۷۳ نفر در سراسر کشور می‌رسید؛ ولی، ریاست مذکور منابع کافی را در اختیار ندارد تا به جز از ملاقات و صحبت با کوچی‌ها و ده‌نشینان، کار دیگری را انجام دهد.^{۱۳} این ریاست از طریق ادارات ولایتی خود و همچنان از طریق ۳۰۰۰ نفر از بزرگان سرخیل، با کوچی‌ها ارتباط برقرار می‌نماید. این افراد با جمع‌آوری ۲۰۰ جلد تذکره از کوچی‌ها می‌توانند در انتخابات هر سال اشتراک داشته باشند.^{۱۴} علاوه بر ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها، وزارت زراعت، آبیاری و مالداري مسوولیت مدیریت علفچرها را در کشور برعهده داشته و یک ریاست مشخص برای کوچی‌ها نیز در چوکات این وزارت موجود است.^{۱۵}

بعد از ۲۰۰۱ میلادی، ابهام در وضعیت علفچرها، طوریکه لیز آلدین ویلی نیز آن را یک حالت «مبهم» توصیف نموده است، بعنوان یک چالش باقی مانده است.^{۱۶} مسوولین در وزارت زراعت، آبیاری و مالداري قانون علفچر ۱۹۷۱ میلادی را به صفت مبنای فعالیت‌ها و کارکردهای شان، قرار می‌دهند؛ طوریکه یکی از مسوولین ارشد در ریاست علفچرهای این وزارت چنین اظهار داشته است: «براساس قانون علفچر، علفچرها مربوط به دولت بوده و هر شهروند افغان که حتی دارای یک گوسفند هم باشد، می‌تواند از آن استفاده نماید.»^{۱۷}

حکومت افغانستان بعد از ۲۰۰۱ میلادی، گاهی بحث تمایز گذاشتن میان علفچرهای خصوصی، عامه و دولتی را به بازی گرفته است. با اینحال، در ۲۰۱۰ میلادی، ده‌نشینان و برخی از ناظرین بیرونی به این باور بوده‌اند که لابی‌گری کوچی‌ها هنوز هم روی ساختن پالیسی‌ها تأثیر گذاشته و فشار وارد می‌کند تا قانون جدید علفچر که بتواند منافع کوچی‌ها را به نحوی منعکس سازد، ساخته شود.^{۱۸} این قانون جدید در مرحله پیش‌نویس، گیر مانده است چراکه افراد مختلفی که لابی‌گری می‌کردند روی موارد خاص آن اعتراض داشتند که این کار موضوع وفق دادن نظریات و دیدگاه‌های متفاوت را به چالش کشانده است.^{۱۹}

ولی در عمل، کوچی‌ها و ده‌نشینان اغلباً علفچرها را ملکیت شخصی خود فرض می‌کنند (که این کار در مغایرت با دیدگاه دولت قرار دارد). این طرز دید مشخصاً از طرف ده‌نشینان بنا بر نزدیکی محلات مسکونی‌شان در مجاورت با علفچرها می‌باشد؛ اما، کوچی‌ها قبل از آغاز جنگ‌های داخلی از یک سلسله علفچرها جهت چرای مواشی‌شان استفاده می‌نمودند، که در حال حاضر آن علفچرها را بعنوان ملکیت شخصی خود می‌پندارند. در گذشته، برخی از شیوه‌ها و تنظیمات عنعنوی نیز وجود داشت (البته به حمایت و پشتیبانی فرامین سلطنتی که قبلاً ذکر گردید) که براساس آن، قبایل مختلف کوچی‌ها محل‌های بود و باش خود را در امتداد مسیر رفت و آمد شان، با استفاده از سنگ نشانی می‌کردند.^{۲۰}

چنین ادعاهای مالکیت [بر علفچرها] سبب شده تا کوچی‌ها در ساحات مختلف بطور غیرقانونی مسکن‌گزین شوند و یا هم این ادعاها باعث گردیده تا کوچی‌ها و ده‌نشینان از علفچرهایی که قبلاً توسط دیگران استفاده می‌شد، کار بگیرند و مستفید شوندگان قبلی از دسترسی به آن منع شوند. با آنکه، مسکن‌گزین شدن در علفچرهای عامه بصورت خیلی واضح غیرقانونی شمرده می‌شود، حقوق چرای مواشی یک موضوع خیلی مبهم و پیچیده است: از یکطرف، علفچرهای عامه باید برای همه اشخاصی که مواشی دارند و مواشی آنان نیاز به تغذیه دارند، قابل دسترس باشد و از سوی دیگر، قسمی که در بالا ذکر گردید، فرامین سلطنتی علفچرهای مشخصی را برای قبایل مشخصی از کوچی‌ها اختصاص داده است.^{۲۱}

۱۳ مصاحبه با موسی پوپل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۱۴ مصاحبه با زمرده خان منگل، رئیس کمیته اقتصادی ولسی جرگه در کابل، ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها، مارچ ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با مشاور رئیس عمومی ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها، اکتبر ۲۰۱۷ میلادی.

۱۵ مصاحبه با انجینیر میرخیل، کارشناس آب در وزارت احیاء و انکشاف دهات، ۹ اکتوبر ۲۰۱۷.

۱۶ "جنگ روی علفچرها: جنگ پنهان در افغانستان"، صفحه ۱۳۳، (۲۰۰۳)، لیز آلدین ویلی.

۱۷ مصاحبه با کارمندان ریاست علفچر، کابل، سپتامبر ۲۰۱۷ میلادی.

۱۸ ویلی، «جنگ بالای علفچرها».

۱۹ مصاحبه با آقای فیضان، رئیس کوچی‌ها، کابل، می ۲۰۱۸ میلادی.

۲۰ مصاحبه با ای. جی. بزرگ کوچی قوم وسان خیل از میدان وردک، ۸ می ۲۰۱۸ میلادی.

۲۱ مصاحبه با ای. جی. بزرگ کوچی قوم وسان خیل از میدان وردک، ۸ می ۲۰۱۸ میلادی.

ساختن چند خانه جدید در نواحی اطراف یک قریه می‌تواند ساحه ای علفچر آن قریه را به چند صد متر توسعه دهد که این کار به قیمت ضایع شدن علفچرهای عامه تمام می‌شود. در حقیقت، ده نشینان (هزاره‌ها) در ارتفاعات مرکزی این کشور خواست‌های شان را در قالب تأمین حقوق‌شان بر علفچرهای روستایی، مطرح کرده اند که براساس گفته‌های آنان، این حقوق قبل از آغاز جنگ‌ها در کشور بطور گسترده‌ای نادیده گرفته می‌شد. از آنجایی که محلات جدید مسکونی مردم هزاره گسترش پیدا کرده است و زمین‌های موجود را مورد استفاده قرار داده اند، مقدار زمین‌های زیادی که بعنوان زمین‌های عامه ملاحظه می‌گردید، حالا بگونه ی فنی به علفچرهای روستایی مبدل گردیده اند. لیکن، این ده نشینان در هراس اند که ممکن کوچی‌ها در رابطه به این که اکنون کسی دیگر از علفچرهای قدیمی آنان استفاده می‌کند، با آنان وارد مشاجره و نزاع شوند.^{۲۲} ده نشینان اغلبا ادعا خواهند کرد که حتی علفچرهای عامه که در مجاورت به قریه‌جات شان قرار دارند تنها و تنها برای چرای حیوانات می‌باشد، خصوصا زمانی که آن‌ها تعداد زیادی مواشی داشته باشند. در برخی از مناطق افغانستان مانند هزاره‌جات، ده نشینان در سال‌های اخیر شمار حیواناتی را که نگهداری می‌نمایند، بطور چشم‌گیری افزایش داده اند تا بتوانند وضعیت بد اقتصادی خود را تغییر بدهند.^{۲۳}

بنابراین، چارچوب حقوقی و عنعنوی که قبل از جنگ‌ها در این کشور مورد استفاده قرار می‌گرفت از بین رفته که با توجه به روابط نامتناسب میان جوامع مختلف، احیای آن [بازگشت به آن چارچوب حقوقی و عنعنوی] بعید به نظر می‌رسد. بدین اساس، نیاز است تا یک چارچوب جدید جایگزین چارچوب متذکره گردد (قسمی که در زیر تشریح می‌گردد). گفتن دیگری که در زمینه وجود دارد، بحث میان حامیان دولت و موضوع مدیریت اجتماعی علفچرها می‌باشد.^{۲۴} مدیریت اجتماعی علفچرها قبل از ۱۹۷۸ میلادی در عمل وابسته به حمایت دولت از راه دور بود و در کل واضح نیست که تمام جوامع در این مدیریت بطور برابر و مساوی دخیل بوده باشند. در مناطق هزاره نشین تقریباً تمام مصاحبه‌شوندگان (ده نشینان) اظهار داشتند که هیچ‌گاهی در رابطه به تنظیم جدول‌های زمانی و مسیرهای نقل مکان کوچی‌ها با آنان مشوره نشده است. از طرف دیگر، هرگاه حمایت دولت در امر مدیریت علفچرها همیشه ضروری بوده باشد، قوانین افغانستان قبل از جنگ اغلبا توسط مسوولین حکومتی و اجتماعات محلی نادیده گرفته شده است. نه تنها شیوه‌ها و عملکردهای عنعنوی و محلی با قوانین ملی در مغایرت بوده اند، بلکه در گذشته توافقات و امتیازدهی در سطح ادارات محلی [در خصوص استفاده از علفچر] معمول بوده است، که این کار نیز با قوانین ملی بطور واضح در تناقض بوده است.^{۲۵}

۲۲ مصاحبه با عضو کمیسیون حل منازعات میان کوچی‌ها و هزاره‌ها، دسامبر ۲۰۱۶ میلادی.

۲۳ مصاحبه با بزرگ هزاره حاجی ایچ.ای، ولسوالی ورس ولایت بامیان، می ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با حاجی ار.ای، بزرگ هزاره از ولایت بامیان، می ۲۰۱۸ میلادی.

۲۴ "اداره و مدیریت علفچر در شرایط پس از جنگ: قضیه افغانستان"، دیوید استانیفیلد و دیگران، نوآوری در قسمت شناسایی، اداره و مدیریت حقوق زمین، ویرایش: کلاس دینینگر و همکاران (بانک جهانی، ۲۰۱۰).

۲۵ ویلی، «جنگ بالای علفچرها».

نقش دولت بعنوان حکم

میان اوضاع قبل از ۱۹۷۸ و پس از ۲۰۰۱ میلادی تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای وجود دارد. بعد از ۲۰۰۱ میلادی، حضور و اقتدار قسمی دولت در بسیاری از مناطق روستایی از بین رفته است. بنا، این موضوع باعث شده است تا وضعیتی بوجود آید که در آن منازعات و تنش‌های نهفته و پنهان، مدیریت نشده باقی بمانند. شایان ذکر است که برخی از این منازعات ممکن برای سال‌های متمادی ادامه یافته باشد و هردو طرف منازعه استدلال نمایند که بطور انحصاری حق استفاده از عین زمین را داشته‌اند.^{۲۶}

در واقعیت، کاهش حضور و دسترسی دولت در برخی از مناطق تنها یک قسمتی از مشکل است. قرار گفته‌های یکی از مسوولین حکومتی، حتی در مناطقی که حکومت قسماً در آنجا نفوذ دارد، ادارات دولتی معمولاً یا توانایی کمک را ندارند و یا هم علاقه‌مندی برای این کار ندارند. در این صورت، منتفذن محلی ممکن مسوولین حکومتی را بطور گسترده به چالش روبرو سازند.^{۲۷} تقریباً تمام مصاحبه شونده‌گان اعم از کوچی‌ها و ده نشینان، حکومت و حتی دولت را بعنوان یک گره برای گروه‌های رقیب (مخالف) می‌بینند و به این باور اند که حکومت و دولت افغانستان توان این را ندارد تا اقدامات منسجم و یکپارچه را [برای حل منازعات] روی دست گیرد.

۴۰ نفر از کوچی‌ها و ده نشینان که در جریان این پروژه پژوهشی با آنان مصاحبه صورت گرفت، در رابطه به اقدامات مسوولین حکومتی جهت حل و فصل منازعات و تنش‌ها، بطور تعجب‌آوری پاسخ‌های مشابه ارائه داشته‌اند (به جدول زیر مراجعه نمایید). ۴۰ درصد از کوچی‌ها و ده نشینان تذکر داده‌اند که برای دریافت کمک به مسوولین حکومتی مراجعه نموده‌اند ولی هیچ یک از آنان نه گفته‌اند که کمکی را از مسوولین دریافت کرده‌اند. برخی از مسوولین حکومتی ادعا می‌کنند که همیشه بصورت غیرمستقیم از طریق اتکاء به شخص سوم بعنوان میانجی (در این مورد بیشتر در زیر تذکر داده شده است) در قسمت حل و فصل منازعات کوچی‌ها، موفقانه عمل نموده‌اند.^{۲۸} در عین وقت، مسوولین حکومتی اکثراً ناتوانی شدید دولت را تأیید می‌نمایند؛ مسوولین حکومتی معمولاً تنها توانایی حل و فصل منازعات جزئی مانند تصاحب مواشی و یا صدمات بر کشت و کار مردم را دارند.^{۲۹}

بازیگران بیرونی نیز نقش جزئی را که توسط مسوولین ایفا شده است، تصدیق می‌نمایند.^{۳۰} ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها پس از ۲۰۰۶ میلادی، فعال‌ترین ریاست بوده که درگیر موضوعات منازعه میان کوچی‌ها و ده نشینان بوده است. اما نقش آن اساساً نظارت و گزارش‌دهی و همچنان بسیج‌سازی سایر ادارات حکومتی بوده است. مسوولین در این ریاست ادعا می‌کنند که سایر ادارات حکومتی (مانند وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، پولیس، اداره اراضی، معارف، ثبت احوال نفوس و غیره) به درخواست‌های آنان جهت کمک در زمینه رسیدگی به منازعات، پاسخ نمی‌دهند.^{۳۱}

با وجود این همه بی‌اعتمادی به دولت، مسوولین حکومتی نخستین مرجعی‌اند که در زمان اتفاق یک منازعه و تنش، به آنان بخاطر دریافت کمک مراجعه می‌شود:

نخست از همه، سعی می‌کنیم تا منازعات را از طریق حکومت حل و فصل نماییم. ولی در صورتی که حکومت نتواند منازعه ما را حل کند، ما نیاز داریم تا به مردم محل مراجعه نماییم.^{۳۲}

یافته‌های ما در این زمینه شبیه یافته‌های مقاله کوبرن است که در ۲۰۱۱ میلادی نشر گردید.^{۳۳}

هیچ یک از مصاحبه‌شونده‌گان اعتراف نکرده‌اند که آنان گاهی به بازیگران غیردولتی جهت دریافت حمایت و کمک مراجعه کرده باشند، ولی آنان رقبای خود را به انجام این کار متهم می‌نمودند. در میان مصاحبه‌شونده‌گان این هراس به وضوح دیده می‌شود در صورتی که آنان به بازیگران غیردولتی بشمول جنگ سالاران، گروه‌های شورشی و یا دیگران بخاطر حل و فصل منازعات‌شان مراجعه نمایند ممکن قضایای‌شان مشروعیت خود را از دست بدهد.

۲۶ مصاحبه با بزرگ محل ادرامزی در قریه اوبازک، ارزه (لوگر)، دسامبر ۲۰۱۶ میلادی.

۲۷ مصاحبه با موسی پوپل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با کارمند ارشد ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت خوست، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با محمد همایون عزیززی، ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت میدان وردک.

۲۸ مصاحبه با انجنیر فضل احمد نوززی، رئیس کوچی‌ها در ولایت فراه.

۲۹ مصاحبه با موسی پوپل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با مشاور رئیس عمومی ریاست عمومی مستقل کوچی‌ها، اکتبر ۲۰۱۷ میلادی.

۳۰ مصاحبه با حاجی محمد رحیم تره‌خیل، با یکی از دوستان نزدیک او، دستیاران او و یکی از مشاورین شخصی او؛ مصاحبه با عبدالمبین بیک، یکی از دوستان نزدیک و سکرتر عبدالرووف ابراهیمی.

۳۱ مصاحبه با کارمند ارشد ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت خوست، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با انجنیر فضل احمد نوززی، رئیس کوچی‌ها در ولایت فراه، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با بارکزی مخلصیار، رئیس کوچی‌ها در ولایت کندز.

۳۲ مصاحبه با ام.آی.بی، بزرگ قومی در ولایت فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی.

۳۳ «سیاست در منازعات: تحول و تداوم بی‌ثباتی در افغانستان»، نوح کوبرن، واشنگتن: انستیتیوت صلح ایالات متحده امریکا (۲۰۱۱).

میان دو گروهی از مصاحبه شوندهگان این تحقیق درخصوص این که به چه اندازه به حمایت منابع غیردولتی جهت میانجی‌گری در حل و فصل منازعات مراجعه شده است، تفاوت‌هایی وجود دارد. کوچی‌ها گفته‌اند که در ۸۰ درصد از قضایا، آنان خواستار میانجی‌گری گروه‌های غیردولتی شده‌اند ولی میزان موفقیت آن میانجی‌گری‌ها محدود بوده است (تنها یک چهارم از این پاسخ دهندگان گفته‌اند که میانجی‌گری‌ها حداقل دست‌آورد اندکی داشته است) در مقابل، ده نشینان پاسخ داده‌اند که اگرچه آنان در ۶۰ درصد از قضایای‌شان خواستار میانجی‌گری شخصیت‌های غیردولتی شده‌اند ولی به نظر می‌رسد میزان موفقیت میانجی‌گری آنان در مقایسه با کوچی‌ها بیشتر بوده باشد. تقریباً بیشتر از ۳۰ درصد آنان اظهار داشتند که نتیجه‌ی مطلوبی را از این میانجی‌گری‌ها بدست آورده‌اند.

حتی زمانی که میانجی‌گری توسط جوامع همجوار صورت می‌گیرد، مسوولین محلی می‌توانند نقش یک ضامن را در راستای تطبیق یک موافقت‌نامه، به خوبی ایفا نمایند.^{۳۴} قرار یافته‌های این گزارش، مشکل مسوولین حکومتی با بازیگران غیردولتی این است که طرف‌های درگیر ممکن است نقش دولت را جدی نگیرند. به عبارت دیگر، در این چنین قضایا، هیچ پیامد مثبت برای دولت وجود ندارد تا مشروعیت خود را تقویت نماید. مشکل دیگری نیز وجود دارد و آن اینست که در صورت عدم حمایت دولت یا سازمان‌های حکومتی، هر توافقی که صورت می‌گیرد ممکن است برای مدت زمان زیادی ادامه نیابد:

یک‌بار در همکاری با سایر شوراها، قبایل، میان طرف‌های درگیر روی شرایط خاص به یک توافقی دست یافتیم. ولی، آن توافق دایمی و پایدار نبود که بعد از یک ماه لغو گردید و هیچ یک از طرف‌های درگیر آن را نپذیرفتند. [...] دلیل اصلی برای نرسیدن به یک توافق دایمی و پایدار برای این نوع منازعات این است که در عقب هر منازعه، برخی از بازیگران بیرونی و مسوولین حکومتی دست دارند.^{۳۵}

در نهایت، میانجی‌های محلی نمی‌توانند بیطرف واقع شوند:

در کل، من فکر می‌کنم که ترجیحاً باید میانجی‌گری توسط حکومت صورت گیرد بخاطری که اگر چانس میانجی‌گری را برای قبایل همجوار بدهیم، آنان در چنین منازعات بصورت خیلی واضح بیطرف نخواهند ماند.^{۳۶}

دولت از ۲۰۰۱ میلادی بدین سو ضمن بسیج نمودن میانجی‌های محلی [برای همکاری در حل و فصل منازعات]، هیأت و کمیسیون‌هایی را نیز از مرکز برای این کار فرستاده است که معمولاً در ترکیب آن نمایندگان سیاسی جوانب مختلف و درگیر در این منازعات نیز شامل بوده‌اند (حداقل فرض بر این است که نمایندگان تمام جوانب در ترکیب این کمیسیون‌ها حضور داشته‌اند). کسانی از کوچی‌ها و ده نشینان که در این پژوهش با آنان مصاحبه شده است در زمینه تناوب و دخالت کمیسیون‌های مذکور در بررسی قضایای مربوطه کاملاً موافقه داشته‌اند؛ طوری که ۲۵ درصد از هر یک از این دو گروه مصاحبه شونده در رابطه به سوال مربوطه پاسخ مثبت داده‌اند. اما در خصوص ارزیابی عملکرد و کارکردهای این کمیسیون‌ها در میان این دو گروه تفاوت‌های اندکی وجود دارد؛ قسمی که ۴۰ درصد از ده نشینان و ۲۰ درصد از کوچی‌هایی که در زمینه دست‌آورد کار این کمیسیون‌ها پاسخ مثبت داده‌اند، ابراز داشته‌اند که آنان برخی نتایج مثبتی را از کار این کمیسیون‌ها شاهد بوده‌اند. ولی در مجموع می‌توان گفت که تأثیرات کاری کمیسیون‌ها و هیأت متذکره ناچیز بوده است:

حکومت، نماینده پشت نماینده می‌فرستد؛ ولی تصامیم و توافقات عملی نمی‌شوند.^{۳۷}

طوری که در بالا تذکر داده شد، ناتوانی در حل و فصل منازعات و تنش‌ها سبب تضعیف مشروعیت دولت می‌گردد. یکی از عواملی که می‌توان این موضوع را از طریق آن مشاهده کرد این است که ده نشینان (۷۰ درصد) و کوچی‌هایی که در منازعات دخیل‌اند (۷۵ درصد)، می‌پذیرند که آنان بطور مستقیم خواستار کمک سیاستمداران و زورمندان شده‌اند و از این طریق مسوولین دولت مرکزی را نادیده می‌گیرند.

این درک که دولت بی‌طرف نیست، نیز یک ضربه‌ای دیگر به مشروعیت دولت شمرده می‌شود. از آنجایی که تعداد زیادی از مصاحبه‌شوندهگان شاهد نتایج اندک از سهم و نقش دولت در حل و فصل منازعات بوده‌اند، اغلباً آنان درمورد بیطرف بودن دولت [در این قضایا و منازعات] نظر و دیدگاهی نداشته‌اند. تنها ۲۰ درصد از ده نشینان براین باور‌اند که دولت از گروه مخالف آنان (کوچی‌ها) حمایت می‌نمود؛ ولی تنها ۱۵ درصد از کوچی‌ها باور داشتند که دولت بیشتر از ده نشینان حمایت کرده است. از جریان مصاحبه‌ها مشخص می‌شود که در درون دستگاه دولت نیز پیش‌داوری‌های قوی در خصوص کوچی‌ها و برخی از ده نشینان (مثل هزاره‌ها) وجود دارد. بطور مثال یکی از مسوولین حکومتی اذعان داشته است که در چوکات پولیس ملی و پولیس محلی کشور، سوء ظن قوی در خصوص کوچی‌ها وجود دارد، زیرا گمان می‌رود که آنان با گروه‌های شورشی در ارتباط‌اند. ادعاهای مکرری هم وجود دارد که هزاره‌ها توسط جمهوری اسلامی ایران مورد حمایت قرار می‌گیرند. همچنان، فرض براین

۳۴ مصاحبه با آقای امیری، وزارت سرحدات، اقوام و قبایل، کابل، می ۲۰۱۸ میلادی، در مورد یک توافق‌نامه در ولایت خوست.

۳۵ مصاحبه با ملک حیدرگل منگل، ولایت خوست، میانجی، اپریل ۲۰۱۸ میلادی.

۳۶ مصاحبه با ای. ایچ. ان، بزرگ کوچی در محل نیازی در ولایت خوست، منطقه لاکان، می ۲۰۱۸ میلادی.

۳۷ مصاحبه با عضو (هزاره) شورای محلی منازعات هزاره‌ها و کوچی‌ها، می ۲۰۱۸ میلادی.

است که هزاره‌هایی که پُست‌های حکومتی را اشغال کرده اند، همیشه از باشندگان محلات هزاره‌نشین طرفداری می‌کنند.^{۳۸} مسوولین حکومتی که مخاطب این نوع اتهامات قرار می‌گیرند، بطور واضح تصویر دولت افغانستان را مکدر می‌سازند.

جدول: بررسی نقش میانجی‌گری و منابع حمایتی در مدیریت منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان - یافته‌هایی از جریان مصاحبه‌های این پروژه (به فیصدی)

مجموع	کوچی‌ها	ده نشینان	
۴۰	۴۰	۴۰	درخواست همکاری از حکومت
۰	۰	۰	نتیجه مثبت
۷۲,۵	۷۰	۷۵	درخواست همکاری از سیاستمداران
۲۷,۵	۲۵	۳۰	نتیجه مثبت
۰	۰	۰	درخواست همکاری از بازیگران بیرونی
۰	۰	۰	نتیجه مثبت
۷۰	۸۰	۶۰	تلاش برای یافتن میانجی
۲۷,۵	۲۰	۳۵	نتیجه مثبت
۲۵	۲۵	۲۵	سهم کمیسیون‌ها / هیأت دولتی
۷,۵	۵	۱۰	نتیجه مثبت
۱۷,۵	۱۵	۲۰	حکومت بعنوان یک نهاد طرفدار
۴۰	۲۰	۲۰	تعداد

منبع: نویسنده

^{۳۸} مصاحبه با موسی پوپل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با محمد همایون عزیز، ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت میدان وردک، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

نقش احتمالی دولت در آینده

مصاحبه شوندگان اغلباً به این موضوع نیز اشاره داشته اند که در صورت ناکامی دولت در حل و فصل منازعات، مردم از طالبان خواستار کمک می‌گردند. اما چنین اشاراتی احتمالاً می‌تواند یک تهدید بی‌اساس و غیرجدی شمرده شود.^{۳۹}

در صورتی که منازعه کوچک و مرتبط به مسایل حقوقی باشد، میانجی‌های محلی و اجتماعی می‌توانند راه‌حلی برای آن پیدا نمایند. ولی، در صورتی که منازعه پیچیده و بزرگ باشد، مثلاً مرتبط به ادعاها روی موضوع زمین و یا سایر عوامل باشد، ما اقدامات جدی‌تری را برای حل و فصل آن روی دست می‌گیریم.^{۴۰}

در حقیقت، اتهامات در خصوص این که کوچی‌ها و ده نشینان از عناصر ضد حکومت خواستار کمک می‌شوند، چندین بار در جریان این پروژه ملاحظه شده است. در برخی از موارد، مصاحبه‌شوندگان خود ادعا کرده اند که در گذشته یا بخاطر میانجی‌گری و حل یک منازعه و یا هم بخاطر جلب پشتیبانی از آنان، از گروه‌های شورشی کمک خواسته اند. واقعیت امر این است که طالبان در خصوص درگیر شدن با این چنین موضوعات، بی‌علاقه بوده اند زیرا آنان به خوبی می‌دانستند که اگر در این منازعات دخیل شوند به اندازه‌ای که دوست پیدا می‌کنند، دشمن نیز پیدا خواهند کرد. از طرف دیگر، آنان [طالبان] منابع کافی را برای ریشه‌یابی تنش‌ها و منازعات میان طرف‌های درگیر، در اختیار ندارند. ولی به هر اندازه بی که گروه‌های شورشی شکافی را میان دولت و جوامع بمیان آورده باشند، به وضوح دیده می‌شود که بیشترین آسیب به مشروعیت دولت از طریق ناکامی دولت در امر حل و فصل منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان می‌رسد.

سفارشات

در جریان این پژوهش، واضح گردید که مسوولین افغان از منازعات و تنش‌هایی که میان کوچی‌ها و ده نشینان وجود دارد، آگاه بوده اند ولی تصویر و برداشت واضح و دقیق [از ماهیت این منازعات] در دست نداشته اند. مسوولین حکومتی و سیاستمداران مختلف از جوامع و طرف‌های دخیل در منازعات طرفداری می‌کردند، ولی شواهد کافی و بیطرف مبنی بر این که چه چیز عوامل این منازعات بوده است، وجود نداشته است. بطور مثال، هزاره‌ها ادعا می‌کنند که حالا تعداد زیادی از خانواده‌ها در هزاره جات مواسی زیادی دارند و نیاز دارند تا به علفچرها دسترسی بیشتر داشته باشند. تا زمانی که سروی درست انجام نشود و در مورد میزان تغییرات در جریان ۴۰ سال گذشته جزییات ارایه نکند، ممکن نیست که به این چنین مسایل بطور درست و جدی رسیدگی صورت گیرد.

مسوولین در ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها می‌پذیرند که امکانات و منابع کافی را در اختیار ندارند تا به تمام پرونده‌های منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان بطور موثر نظارت و رسیدگی نمایند. این موضوع قسماً به مسأله دسترسی (حکومت به محلات) ارتباط می‌گیرد زیرا که مناطق زیادی خارج از کنترل حکومت قرار دارند. ولی، ریاست متذکره حتی منابع کافی را در اختیار ندارد تا برای رفت و آمد به مناطق قابل دسترس از آن استفاده نماید.^{۴۱} در ۲۰۱۸ میلادی، بودجه عملیاتی و مصرفی یکی از شعبات این ریاست در ولایت خوست به ۱۰۰۰ دالر آمریکایی می‌رسید. در حالی که ده‌ها تن از کارمندان این شعبه بشمول کارمندان اداری آن، با ۶۰ قصبه منازعه میان کوچی‌ها و ده نشینان در این ولایت روبرو بوده اند.^{۴۲} در ولایت میدان وردک، علیرغم این که این ولایت یکی از ولایاتی است که بیشتر تحت تأثیر منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان قرار گرفته است، شعبه ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در این ولایت در ۲۰۱۸ میلادی دارای تنها چهار کارمند بشمول یک محافظ بوده است.^{۴۳} در ولایت فراه ۸۲۳۰۰ کوچی ثبت گردیده است ولی در ۲۰۱۸ میلادی بودجه عملیاتی و مصرفی شعبه ریاست کوچی‌ها در این ولایت به ۱۴۵ دالر آمریکایی می‌رسید که شامل مصارف حمل و نقل هم نمی‌شد.^{۴۴} شعبه ریاست کوچی‌ها در ولایت کندز دارای پنج کارمند (بشمول یک صفاکار و یک محافظ) بوده است تا به ۲۲۲۴۳ خانواده کوچی رسیدگی نماید.^{۴۵}

۳۹ مصاحبه با ام.آی.بی، کلان قوم در ولایت فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با اس.ای.ان، بزرگ کوچی، ولایت فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با ان.ان.ان، بزرگ قوم نورزی، ولایت فراه، باشنده بومی، جون ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با آی.بی، کلان قوم و کوچی، ولایت فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با ام.ک.بی، کوچی، فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی؛

۴۰ مصاحبه با زمرخان منگل، رئیس کمیته اقتصادی ولسی جرگه در کابل، ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها، مارچ ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با آی.ای.ایچ.ان، بزرگ محل کوچی نشین در ولایت خوست، منطقه لاکان، می ۲۰۱۸ میلادی.

۴۱ مصاحبه با موسی پوپل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۴۲ مصاحبه با کارمند ارشد ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت خوست، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۴۳ مصاحبه با محمد همایون عزیززی، ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت میدان وردک، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۴۴ مصاحبه با انجینیر فضل احمد نورزی، رئیس کوچی‌ها در ولایت فراه، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با مولوی عبدالرحمن، شورای علماء فراه، میانجی، اپریل ۲۰۱۸ میلادی.

۴۵ مصاحبه با بارکزی مخلصیار، رئیس کوچی‌ها در ولایت کندز، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

همین گونه، نقشه علفچره‌های عامه نیز باید تجدید گردد. ادامه وابسته‌گی‌ها به فرامین سلطنتی که مدت‌ها پیش حتی قبل از آغاز جنگ‌ها صادر گردیده بود، بعید است که گزینه‌ای مناسب برای تشخیص ملکیت علفچرها باشد زیرا تعداد زیادی از علفچرها یا از بین رفته اند و یا هم کاهش یافته اند. حداقل برخی از مسوولین حکومتی چه بصورت روشن و چه بصورت ضمنی، این موضوع را می‌پذیرند.^{۴۶} لیکن، هیچ منبعی در حال حاضر وجود ندارد تا از آن جهت تشخیص ملکیت علفچرها استفاده شود.

انجام سروی دقیق از کوچی‌ها جهت تهیه و تنظیم جدول‌های زمانی جهت رسیدگی به مشکلات آنان نیز یک مورد ضروری است و مسوولین حکومتی از این نظر، شدیداً حمایت می‌کنند.

در صورتی که این پلان‌ها و جدول‌های زمانی در سراسر کشور تطبیق گردند، تضمین می‌کنم که تقریباً ۸۰ درصد از منازعات حل و فصل خواهد گردید.^{۴۷}

جدول‌های زمانی برای کوچی‌ها باید با حمایت دولت از طریق مشوره با جوامع محلی تهیه و ترتیب گردد. نیازمندی‌های ده نشینان در خصوص تغذیه مواسمی‌شان نیز باید مدنظر گرفته شود. با توجه به احساس ناخوش‌آیندی که در حال حاضر در میان تعداد زیادی از کوچی‌ها و جوامع محلی وجود دارد، بعید است که تصامیم خودسرانه توسط یکی از طرف‌های درگیر، برای طرف دیگر قابل قبول باشد. در عین حال، بعید است که جدول‌های زمانی در سطح محلات مدیریت شوند. بنا، لازم است تا از تطبیق این جدول‌های زمانی در سطح محلات، نظارت صورت گیرد.^{۴۸}

در واقع، ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در همکاری با مشاوران خارجی، کار را روی تهیه و تنظیم جدول‌های زمانی آغاز کرده است.^{۴۹}

برای تهیه جدول‌های زمانی، ما نیاز داریم تا وضعیت زندگی کوچی‌ها را نظارت و بررسی نمائیم مثلاً باید مشخص شود که آنان چه زمانی باید به یک ولایت مشخص نقل مکان نمایند. اطلاعات بیشتری را باید در رابطه به نقل و مکان فصلی آنان در سرتاسر افغانستان، بدست بیاوریم... در صورتی که ما یک پلان درست برای نقل و مکان کوچی‌ها تهیه و تنظیم نمائیم، قادر خواهیم بود تا تعداد زیادی از منازعات را قبل از وقوع آن، جلوگیری کنیم. در حال حاضر، کوچی‌ها برنامه مشخصی برای نقل مکان از یک جا به جای دیگر ندارند. بنا، هر زمانی که بخواهند، بدون هیچ‌نوع محدودیت و ممانعتی، از جایی به جای دیگری نقل مکان می‌نمایند.^{۵۰}

در برخی از شرایط، ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در تهیه و تنظیم جدول‌های زمانی برای کوچی‌ها همکاری کرده است و براساس برخی از گزارش‌ها این کار در قسمت جلوگیری از بروز منازعات جدید مفید واقع شده است.

زمانی که منازعه روی علفچرها وجود داشت، ما برنامه‌هایی را برای اجتماع مهاجری از کوچی‌ها تهیه کردیم و به این ترتیب توانستیم مشکلی را که میان کوچی‌های مقیم آن ولایت و کوچی‌هایی که نقل مکان می‌کنند و بعداً در یک فصل خاص به آن ولایت می‌روند، حل کنیم. فکر می‌کنم که تمام مشکل در قسمت نبود جدول زمانی برای نقل مکان کوچی‌ها از یک جا به جای دیگر بوده است...^{۵۱}

چنین یک اقدام برای ساختن جدول‌های زمانی برای کوچی‌ها نیازمند کمک از جانب سایر ادارات دولتی خصوصاً وزارت زراعت، آبیاری و مالدار می‌باشد. وزارت متذکره باید علفچرها را مشخص نماید.^{۵۲} وزارت احیاء و انکشاف دهات نیز باید در قسمت احیاء علفچرها که یک موضوع مهم شمرده می‌شود، دخیل باشد.^{۵۳} ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها خواستار قدرت بیشتر نسبت به سایر ادارات حکومتی است تا بتواند به منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان رسیدگی نماید.^{۵۴}

استراتژی دیگری که جهت ساده سازی منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان مهم پنداشته می‌شود، حصارکردن زمین‌های زراعتی است. برخی از مسوولین، نقش بعضی از ادارات حکومتی مانند وزارت زراعت را در خصوص ترویج حصارکردن زمین‌های زراعتی مهم می‌دانند.

۴۶ مصاحبه با کارمند ارشد ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت خوست، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۴۷ مصاحبه با انجینیر فضل احمد نوزی، رئیس کوچی‌ها در ولایت فراه، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۴۸ مصاحبه با ام.ای.ای، بزرگ قوم الکوزی، منطقه کوه دانا، فراه، جون ۲۰۱۷ میلادی؛ مصاحبه با کارمند ارشد ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت خوست، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۴۹ مصاحبه با موسی پوپل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۵۰ مصاحبه با موسی پوپل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۵۱ مصاحبه با انجینیر فضل احمد نوزی، رئیس کوچی‌ها در ولایت فراه، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۵۲ مصاحبه با کارمند ارشد ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت خوست، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۵۳ مصاحبه با انجینیر میرخیل، کارشناس آب در وزارت احیاء و انکشاف دهات، کابل، ۹ اکتوبر ۲۰۱۷ میلادی.

۵۴ مصاحبه با موسی پوپل، رئیس کوچی‌ها در ولایت لوگر، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

هرگاه ما منازعاتی را میان کوچی‌ها و دهاقین شاهد باشیم، دلیل آن تخریب محصولات و زمین‌های زراعتی است که توسط کوچی‌ها صورت می‌گیرد. بنابراین، فکر می‌کنم این مسوولیت وزارت زراعت است تا به دهاقین کمک نماید تا فارم‌ها و زمین‌های زراعتی‌شان را حصار نمایند. به نظر من اگر این کار صورت گیرد، مشکلات حل خواهد گردید ولی حکومت برای انجام این کار، بودجه کافی در دست ندارد.^{۵۵}

از میان تمام پیشنهادات، تهیه و تنظیم جدول زمانی برای کوچی‌ها احتمالاً یک نظر تحقق‌پذیر است. حصار نمودن زمین‌ها و فارم‌های زراعتی قیمت تمام شده و از سوی دیگر نمی‌تواند مبحث استفاده از علفچرها را توسط افراد غیرکوچی که رمه‌های شان را بشکل محلی نگهداری می‌کنند، حل نماید.

طرز تفکر دایمی خصوصاً درمیان مسوولین حکومتی و ده نشینان این است که منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان در دراز مدت می‌تواند تنها از طریق مسکون ساختن کوچی‌ها حل گردد؛ این مسکن‌گزینی نه تنها به معنی تبدیل کوچی‌ها به زارعین می‌باشد، بلکه این کار معناهای مختلف دیگری نیز دارد.^{۵۶} ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها روی سه نوع طرح برای اسکان کوچی‌ها کار می‌نماید:

- طرح ایجاد شهرک‌های کوچی‌نشین در نزدیکی شهرها - جایی که کوچی‌ها بتوانند مسکن‌گزین و شهرنشین شوند؛
- طرح ایجاد فارم کوچی‌ها در مناطق دوردست - با ۱۰ جریب زمین برای هر خانواده جهت ساختن خانه و دخیل شدن در فعالیت‌های زراعتی و مالداری؛
- طرح ایجاد مراکز ارایه خدمات در چهار اطراف مسکن‌های فصلی کوچی‌ها (ارایه خدمات صحتی، تعلیم و تربیه و غیره).

در اوایل ۲۰۱۸ میلادی، یکی از این طرح‌ها در ولسوالی خاش ولایت بدخشان تطبیق شده بود و قرار است طرح‌های از این دست برای ولایاتی چون بلخ، لوگر و فراه نیز برنامه‌ریزی گردد.^{۵۷}

در واقع، قبل از این که طرح جدید روی دست گرفته شود، چند طرح مختلف در زمینه مسکن‌گزین ساختن کوچی‌ها وجود داشت. این طرح‌ها در مطابقت با ماده چهاردهم قانون اساسی افغانستان تدوین شده بودند. ماده چهاردهم قانون اساسی تذکر می‌دهد که کوچی‌ها باید براساس توانایی حکومت در این زمینه، مسکن‌گزین شوند. برای کوچی‌ها در جایی که قرار است مسکن‌گزین شوند، باید زمین توزیع گردد. یکی از آن طرح‌ها جهت شناسایی مناطق مسکونی برای کوچی‌ها در منطقه‌ای باریک‌آب در ولسوالی ده سبز کابل بود. مسوولین در حقیقت توانمندی تطبیق تصمیم‌شان را نداشتند.^{۵۸} سایر طرح‌ها مثلاً در لوگر (دشت خاکه و دشت زرغون) تطبیق گردید ولی طرح‌های کامیابی نبودند زیرا کوچی‌ها بزودی از آن ساحه کوچ کردند. عدم برنامه‌ریزی دقیق و همچنان انتخاب مکان نامناسب از جمله دلایلی اند که منجر گردیده اند تا طرح آخری ناکام گردد. فقدان خدمات برای کوچی‌ها در مقایسه با خدماتی که برای سایر مردم عرضه می‌شود، احتمالاً سبب شده است تا کوچی‌ها در قریه‌جات جدید، ساکن شوند.^{۵۹}

شکست آزمایش‌ها و طرح‌های قبلی هشدار می‌دهد که نشان می‌دهد مسکن‌گزین ساختن کوچی‌ها توسط یک طرحی که در سطح بالا ساخته شده باشد، ممکن است مفید تمام نشود. با این وجود، بسیاری از کوچی‌ها پس از ۲۰۱۱ میلادی و حتی قبل از آن، زندگی خانه بدوشی را عمدتاً بدلیل حوادث اجتناب‌ناپذیر (فورس ماژور) رها کرده اند. بنا نمی‌توان استدلال کرد که هیچ‌کس نمی‌خواهد و یا هم نیاز ندارد تا مسکن‌گزین شود. هر طرح جدید برای مسکن‌گزین ساختن کوچی‌ها باید به دقت مورد سنجش قرار گیرد، زیرا ممکن است مسکن‌گزین ساختن آنان منجر به افزایش منازعات شود، نه کاهش آن (طوری که در ولایت لوگر چنین اتفاق افتاد).

۵۵ مصاحبه با انجنیر فضل احمد نوری، رئیس کوچی‌ها در ولایت فراه، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۵۶ مصاحبه با کارمند ارشد ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها در ولایت خوست، فبروری ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با بارکزی مخلصیار، رئیس کوچی‌ها در ولایت کندز، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۵۷ مصاحبه با زمردخان منگل، رئیس کمیته اقتصادی ولسی جرگه در کابل، ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها، مارچ ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با انجنیر فضل احمد نوری، رئیس کوچی‌ها در ولایت فراه، فبروری ۲۰۱۸ میلادی.

۵۸ مصاحبه با بزرگ کوچی قوم تره‌خیل در ولسوالی ده سبز ولایت کابل، جنوری ۲۰۱۷ میلادی.

۵۹ مصاحبه با کارمندان ریاست علفچر، کابل، سپتامبر ۲۰۱۷ میلادی.

پلان‌های ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی‌ها برای ساختن یک نظام اقتصادی واحد و یکپارچه که در آن ده نشینان بتوانند در فابریکه‌های پروسس مواد غذایی کار کنند و کوچی‌ها گوشت خام مورد نیاز آنان را تهیه نمایند، در هزاره‌جات مورد استقبال نیست چراکه در حال حاضر خانواده‌ها [در این مناطق] مواشی زیادی دارند و جهت تهیه مواد خام به مشارکت کوچی‌ها نیاز ندارند.^{۶۰}

در نتیجه، مسوولین افغان می‌پذیرند که منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان برای مدت زمان طولانی وجود داشته و نیاز است تا بشکل اساسی حل گردد. منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان نه تنها منجر به تخریب اقتصاد کشور از طریق صدمه زدن به فعالیت‌های زراعتی و مالدار می‌گردد، بلکه مشروعیت دولت افغانستان را نیز تضعیف می‌کند. در حال حاضر، مسوولین دولتی مصروف تهیه پلان اند و سعی می‌کنند تا کار را روی تطبیق برخی از پالیسی‌های جدید آغاز نمایند. هدف این است تا در صورتی که منازعات حل و فصل نشوند حد اقل اینکار در ساده سازی منازعات میان کوچی‌ها و ده نشینان کمک بتواند. به نظر می‌رسد که تطبیق برخی از این پالیسی‌ها نسبت به سایر پالیسی‌ها، ساده و آسان باشد. ولی برای عملی ساختن این پالیسی‌ها، نبود بودجه و اطلاعات کافی از جمله موانع عمده و اساسی به حساب می‌آیند.

۶۰ مصاحبه با بزرگ هزاره حاجی ایچ. ای، از ولسوالی ورس ولایت بامیان، می ۲۰۱۸ میلادی؛ مصاحبه با حاجی ار. ای، بزرگ هزاره از ولایت بامیان، می ۲۰۱۸ میلادی؛

پیشنهادات شما

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان میخواهد تا از پیشنهادات شما به عنوان استفاده کنندگان منابع تحقیقاتی این نهاد مستفید شود. شما چه خواننده دایمی انتشارات ما باشید، چه در یکی از ورکشاپ ها یا سخنرانی های این واحد شرکت کرده باشید، چه از کتابخانه استفاده کرده باشید و یا جدیداً با این سازمان آشنا شده باشید. نظریات و پیشنهادات شما برای ما ارزشمند است. نظریات شما برای ما کمک میکند تا هدف خود را به بهترین وجه تعقیب نموده و یافته های کاری خود را به شکل بهتر با خوانندگان نشریات ما به اشتراک بگذاریم. سهل ترین راه برای ارائه پیشنهادات شما استفاده از این ایمیل آدرس میباشد. areu@areu.org.af

شما نیز میتوانید هر نظری که دارید از طریق شماره ۷۹۹۶۰۸۵۴۸ (+۹۳) در میان بگذارید. اما بعضی اطلاعات که عمدتاً برای ما سودمند خواهند بود عبارتند از:

- چطور از نشریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می کنید. (مطالعه انتشارات، شرکت در جلسات و غیره)؟
- به چه منظور از تحقیقات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می کنید؟
- به چه شکل انتشارات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان را بدست می آورید؟
- از نسخه الکترونیکی استفاده میکنید یا نسخه چاپی؟
- چگونه انتشارات میتوانند اطلاعات را به شکل بهتری ارائه دهند؟
- نظر شما در مورد روند تحقیقاتی و نتایج ما چیست؟
- انتشارات یا رویداد های مورد علاقه شما در واحد تحقیق ارزیابی افغانستان کدام است؟
- به نظر شما ما چه کار های را بهتر میتوانیم انجام دهیم؟
- علاقه، ساحه و موقعیت کاری یا مطالعه شما کدام است؟
- عرصه علاقمندی، اشتغال، مطالعه و موقعیت تان؟

لیست نشریات اخیر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

تمام نشریات در وب سایت www.areu.org.af قابل دسترسی اند و اکثر آنها به صورت نسخه چاپی رایگان در دفتر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان موجود میباشد.

تاریخ	نام نشریه	نویسنده	موجود به زبان دری	موجود به زبان پشتو	موضوع تحقیق	نوع نشریه
جنوری ۲۰۱۹	نقش دولت در مدیریت کوچ نشینی و نزاع بین کوچی ها - ده نشین ها	داکتر انتونیو جیستوزی			حمایت اجتماعی	مقاله تحلیلی
دسامبر ۲۰۱۸	سازمان و تشکیلات اداره عامه در پرتو قانون اساسی ۲۰۰۴ افغانستان	میرویس ایوبی، داکتر هارون رحیمی	✓		قانون اساسی	مقاله تحلیلی
دسامبر ۲۰۱۸	سازمان و تشکیلات اداره عامه در پرتو قانون اساسی ۲۰۰۴ افغانستان	میرویس ایوبی، داکتر هارون رحیمی			قانون اساسی	پالیسی نامه
نوامبر ۲۰۱۸	خشک و دور از آب: کشت خشکاش و آینده ی ساکنان مناطق دشتهای جنوب غربی افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مقاله تحلیلی	مدیریت منابع طبیعی
اکتوبر ۲۰۱۸	نوسان بین امید و ناامیدی: رفتار رای دهی شهروندان کابل در انتخابات ولسی جرگه ۲۰۱۸	محمد مهدی ذکی، صدیقه بختیاری و حسن وفایی			مختصرنامه	حکومنداری و اقتصاد سیاسی
اکتوبر ۲۰۱۸	دست بردن به خانه زنبور: مردم روستایی هلمند مبارزات ضد شورشگری را چطور میبینند	دیوید منسفیلد	✓	✓	مقاله تحلیلی	مدیریت منابع طبیعی
سپتامبر ۲۰۱۸	اهداف توسعه پایدار مربوط به صحت و نقش مراکز تحقیق پالیسی: ایجاد تحرک در جنوب آسیا	سید احمد میثم نجفی زاده			گزارش	حمایت اجتماعی
سپتامبر ۲۰۱۸	خشونت مبتنی بر جنسیت در میان کودکان بی جا شده داخلی در کابل: اقداماتی که باید انجام شود	لیه ویلفریدا و چونا چاوز			پالیسی نامه	حمایت اجتماعی
اگست ۲۰۱۸	سیاست ها در ماورای شواهد: مورد سوال قرار دادن ارتباط میان ارائه خدمات و مشروعیت دولت در افغانستان	اشلی جسکن و اورخلا نعمت	✓		مقاله تحلیلی	حمایت اجتماعی
جولای ۲۰۱۸	افراطگرایی و فعال: افراطگرایی در بین محصلان پوهنتون در کابل هرات	ویدا مهران			پالیسی نامه	حمایت اجتماعی
می ۲۰۱۸	ارزیابی تأثیر EUPOL در اصلاحات پلیس افغانستان	قیوم سروش				حمایت اجتماعی
می ۲۰۱۸	آب هرچه عمیق تر، آرام تر: کوکنار نا مشروع و تحول دشت های جنوب غرب افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی
حوت ۱۳۹۶	مصنوعیت شهری: برنامه بازیابی بنای صلح شهری در افغانستان	یما ترابی	✓	✓	حمایت اجتماعی	پالیسی نامه
جنوری ۲۰۱۸	مطالعه بازنمایی: میکانیزم های نهادی برای مهار کردن قاچاق انسان در افغانستان	ولی محمد کنديوال			حمایت اجتماعی	پالیسی نامه

نشریه تحلیلی	حمایت اجتماعی			سوپرو نراسیمهیا	مطالعه بازنمایی: میکانیزمهای نهادی برای مهار کردن قاچاق انسان در افغانستان	مارچ ۲۰۱۸
نشریه تحلیلی	مدیریت منابع طبیعی	✓	✓	داکتر انتونیو گیتوزی	نوع شناسی منازعه کوچی-ده نشین در افغانستان	جنوری ۲۰۱۸
چکیده	حمایت اجتماعی و معیشت	✓	✓	داکتر انتونیو گیتوزی	خلاصه ای در مورد منازعه کوچی و باشندگان محل در افغانستان	عقرب ۱۳۹۶
پالیسی نامه	قانون اساسی	✓	✓	غزال حارس	باز نگری قضایی در افغانستان	اسد ۱۳۹۶
پالیسی نامه	قانون اساسی	✓	✓	کاوون کاکر، توماس کریمیر، همایون رتوفی	تکامل قوه اجرائیه در افغانستان: نگاهی به گذشته و پیشنهادهایی در مورد راه پیشرو	اسد ۱۳۹۶
پالیسی نامه	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	✓	✓	دتلیف کامیر، ذبیح الله عیسی	حکومتداری شهری: ارزیابی برنامه انکشاف شهری در افغانستان	جوزا ۱۳۹۶
پالیسی نامه	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	✓	✓	جاوید نورانی	حکومتداری معادن: سیستم مؤثر جمع آوری عواید صنایع استخراجی در افغانستان	جوزا ۱۳۹۶
پالیسی نامه	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	✓	✓	ولی محمد کندیوال، هلن سی سی	حکومتداری مهاجرت: تکامل مفاهیم و چارچوب نهادی در افغانستان	جوزا ۱۳۹۶
مقاله مسأله محور	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	✓	✓	سید حشمت الله هاشمی، گیرهارد لاوت	اصلاحات خدمات ملکی در افغانستان: نقش و وظایف سکتور خدمات ملکی	حمل ۱۳۹۶
نشریه تحلیلی	برنامه ریزی، بودجه گذاری و حکومتداری در سطح ولایتی			نعمت الله بیژن، فرحت امیل و هارون نایب خیل	نزدیک ساختن دولت با مردم: غیرمتمرکز ساختن پلانگذاری و بودجه سازی	جولای ۲۰۱۶
نشریه تحلیلی	جامعه مدنی و حکومتداری			اورخلا اشرف نعمت و کرین ورنر	نقش جامعه مدنی در ترویج حکومتداری خوب در افغانستان	جولای ۲۰۱۶
نشریه تحلیلی	معادن و حکومتداری			جاوید نورانی و لین دی بروکر	اقدام متوازن کننده برای حکومتداری سکتور منابع	می ۲۰۱۶

ISBN 978-9936-641-24-2

9 789936 641242

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
ناحیه ۱۰، سرک ۱، فیز ۸، شهر نو
کابل، افغانستان
شماره تماس: ۷۹۹ ۶۰۸ ۵۴۸ (۰) ۹۳+
ایمیل: publications@areu.org.af
وبسایت: www.areu.org.af

تمام نشریات واحد تحقیق و ارزیابی
افغانستان را میتوانید از صفحه انترنتی
www.areu.org.af این اداره
دریافت نمایید.

همچنان نسخه های چاپی بعضی از
نشریات این اداره را میتوانید از دفتر
واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
بدست آورید.

تحقیق برای
افغانستان
بهرتر